

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

СОЦІОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНИХ ЗМІН

спеціальність	054 «Соціологія»	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	Соціологія	факультет	Менеджменту, адміністрування та права
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін

ВИКЛАДАЧ

Агаларова Карина Адільівна

Вища освіта – спеціальність соціолог-політолог, викладач соціально-політичних дисциплін
Науковий ступень – кандидат соціологічних наук 22.00.04 – спеціальні та галузеві соціології
Вчене звання – доцент кафедри соціології та політології.

Досвід роботи – 20 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

Співвотрка одного навчального посібника для опанування курсу Історія соціології: Історія соціології: навчальний посібник / За заг. редакцією І.П. Руценка – Х.: НТУ «ХП», 2017.

Авторка міжнародних та фахових публікацій:

THE INTERNET AS AN EDUCATIONAL AND COMMUNICATIVE ENVIRONMENT FOR STUDENT YOUTH // AD ALTA:

Journal of Interdisciplinary Research: [http:// www.magnanimitas.cz /12-01-xxv](http://www.magnanimitas.cz/12-01-xxv) (2022) (**Article Web of Science of Core Collection**);

SOCIAL ADVERTISING AS A TOOL OF SOCIAL MARKETING AND A WAY TO FORM A POSITIVE BRAND IMAGE // AD ALTA:

Journal of Interdisciplinary Research: [http:// www.magnanimitas.cz /12-01-xxv](http://www.magnanimitas.cz/12-01-xxv) (2022) (**Article Web of Science of Core Collection**).

Підвищення кваліфікації за програмою Парадигма вищої освіти в умовах війни та глобальних викликів XXI століття. Свідоцтво ADV-180705-OSUIA від 28.08.2022. Навчальне навантаження 180 годин / 6 кредитів.

Авторка 1 навчально-методичного та співавторка 5 навчальних та навчально-методичних посібників;

телефон	0975073388	електронна пошта	karinaagalarova18@gmail.com	дистанційна підтримка	Zoom
---------	------------	------------------	-----------------------------	-----------------------	------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування компетентностей для професійної діяльності за спеціальністю 054«Соціологія»
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, позааудиторні заняття, реферативна робота
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 18 практичні; підсумковий контроль – залік.
Вимоги викладача	вчасне виконання індивідуальних завдань, виконання тестових завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції	СК03. Здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому.	Програмні результати навчання	РН04. Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач.
--------------------	---	--------------------------------------	---

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Розділ 1. Підходи до розуміння глобалізації

Лекція 1.	Перші соціологічні теорії соціальних змін. Циклічні теорії як альтернатива лінійним концепціям історії.	Практичне заняття 1	Соціальний світ, що змінюється, як об'єкт соціології. Перші соціологічні теорії соціальних змін. Циклічні теорії як альтернатива лінійним концепціям історії.	Самостійна робота	Підготовка рефератів, презентацій за темами курсу: Сучасна критика теорій соціального прогресу. Закон трьох стадій інтелектуального росту О.Конта. Г.Спенсер про соціальну еволюцію. Історія як процес змін суспільно-економічних формацій за К.Марксом. Праця О.Шпенглера «Закат Європи». Циклічна теорія європейської історії за працею П.Сорокіна. «Соціокультурна динаміка». Праця С.Гантінгтона «Зіткнення цивілізацій». Історичні типи суспільства як форми соціетальних змін. Основні форми еволюційного процесу. Соціальні процеси як форма соціальних змін. Натуралістичні теорії соціальних змін. Спір М.Вебера з К.Марксом щодо ролі матеріальних та духовних факторів в історичному процесі.
Лекція 2.	Основні поняття та фактори теорії соціальних змін.	ПЗ 2	Основні поняття теорії соціальних змін. Фактори соціальних змін		
Лекція 3.	Соціальні зміни у другій половині ХХ ст. – початку ХХІ ст.: криза другого модерну.	ПЗ 3	Соціальні зміни у другій половині ХХ ст. – початку ХХІ ст.: криза другого модерну.		

Розділ 2. Соціальні рухи, революції та війни як фактори соціальних змін

Лекція 4.	Соціальні рухи як фактор соціальних змін у демократичних країнах.	ПЗ 4	Соціальні рухи як фактор соціальних змін у демократичних країнах.	Самостійна робота А. де Сен-Симон – засновник технократичного напрямку в соціальних науках. Наукова-технічна революція і її соціальні наслідки. Революція у засобах комунікації (кінець XX – початок XXI ст.): соціальні наслідки та проблеми. Соціальні проблеми країн «третього світу» та збільшення міжцивілізаційної напруги. Екологічна криза і соціальні зміни. Соціальні рухи в дзеркалі соціології. Екологічні рухи та їх вплив на сучасність. Рух за права людини: політичні і юридичні зміни у розвинутих країнах. Історія Народного Руху України: причини виникнення та вплив на українське суспільство. Теорія революційної ситуації за В. Ульяновим (Ленінін). Праця П.Сорокіна «Соціологія революції». Марксистська теорія революції. Сексуальна революція та її наслідки для інститутів моралі, шлюбу, сім'ї. Мультимедійна революція та зміни способу життя. Українські революції XX і XXI ст.: події та наслідки. Фон Клаузевіц як теоретик війни. Типи й види воєн. Основні війни XX та XXI ст. та їх політичні і соціальні наслідки. Підривні соціальні технології як зброя агресора. Інформаційні війни в структурі гібридної війни. Тероризм як зброя у необ'явлених війнах.
Лекція 5.	Революція як форма соціальних змін.	ПЗ 5	Революція як форма соціальних змін.	
Лекція 6.	Війна і історичний процес.	ПЗ 6	Війна і історичний процес. Гібридна війна: соціальна складова.	

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Богданова О. В. Демократизаційні соціальні рухи у контексті підприємницької індустріалізації (на прикладі США кін. XIX - поч. XX ст.) . Наукові записки. Т. 46. Соціологічні науки. 2019. С.71-77.
2. Іщенко В.О. Сучасні дослідження суспільних рухів: головні теоретико-методологічні підходи. Соціальні виміри суспільства. К.: Інститут соціології НАНУ, 2006.
3. Ковтуненко Е.С. Соціальні зміни: поняття та види. Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства: Збірник наукових праць. Харків: Видавничий центр Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна, 2002. С.224-228.
4. Колодій А. Про феномен революції в контексті сучасності. Вісник Львівського університету. Філософсько-політологічні студії. 2014. № 5.
5. Кравченко Б. Соціальні зміни і національна свідомість в Україні XX ст. Київ, 1997.
6. Російсько-українська війна. Ч. 1: Неоголошена війна (20 лютого 2014 – 24 лютого 2022) : рекомендаційний показник [Електронне видання] / уклад. Ю. І. Левченко ; Міністерство освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, Наукова бібліотека. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2022. 149 с.
7. Руценко, І. П. Російсько-українська гібридна війна: погляд соціолога = Russia-Ukraine Hybrid War: Sociological Perspective : монографія. Харків : Павленко О. Г. 2015. 268 с.
8. Теорія соціальних змін: сучасні соціологічні концептуалізації [Електронний ресурс] : навчальний посібник. НТУУ «КПІ». Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова. 2014. 220 с.
9. Танчин І. СОЦІОЛОГІЯ: Навчальний посібник. Укр. Акад. Друкарства. Львів, 360 с.

Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Соціологія соціальних змін» складена для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 054«Соціологія» / Укл.К. А. Агаларова. – Харків, 2024. – 20 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумковий контроль	100-бальна, національна ECTS	до 50	50% від підсумкової оцінки за навчальний курс (екзаменаційне випробування в усній формі або тестування)
Поточний контроль	100-бальна накопичувальна	до 50	якість та активність роботи на лекційному занятті (участь у дискусії тощо)
			якість та активність роботи на практичному або семінарському занятті (виконання завдань, участь у дискусії)
			якість виконання завдань у межах самостійної роботи
			якість виконання індивідуального завдання

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.